

**Yliopisto yhteistyöhön
Münchenin teknillisen
korkeakoulun kanssa**

**Alueelliset roolit
selkeämmäksi**

Kirahvi irti!

29.11.2001

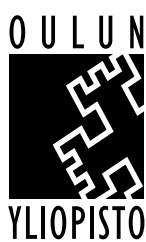
ti
et
o
pi
st
o
ti
et
o
pi
st
o

OULUN YLIOPISTO

19

Sisällysluettelo

Kasvotusten	3	Thule-instituutti tiedottaa	17
Vuokrattavana	5	Eurotietoutta	18
Hallituksen päätöksiä	14	Suoritettuja tutkintoja	19
Uudet dosentit	14	Apurahoja	19
Yliopistossa tapahtuu	16	Avoimia virkoja ja toimia	20

TIETOPISTO

Oulun yliopistoväen tiedotuslehti

Materiaali viimeistään viikkoa ennen ilmestymispäivää viestintäyksikköön sähköpostilla: Tietopisto@oulu.fi

sisäisessä postissa (paperi ja levyke): 8VIEST

Materiaali pyydetään toimittamaan ilman muotoiluja: ei suuraakkosia, laatikoita, kehyksiä, logoja, rastereita tai muita asetteluja. Muotoilut tehdään toimituksessa.

Päätoimittaja

Elna Stjerna

Toimittajat

Tiina Pistokoski

Anna-Maria Raudaskoski

Ladonta ja taitto

Hilkka Suorsa

Kannen suunnittelu

Raimo Ahonen

Kannen kuva

Kalervo Ojutkangas

Osoitteet

Liisa Salmela

Osoite

Pentti Kaiteran katu 1, 4. kerros

Linnanmaa

PL 8000, 90014 OULUN YLIOPISTO

Puhelin (08) 553 1011

Telekopio (08) 553 4078

Lehti ilmestyy lukukausien aikana joka toinen viikko seuraavasti: **14.12.**

Internet-osoite: <http://www-hallinto.oulu.fi/viestin/t-pisto/>

Toimitus ei vastaa siitä, jos materiaali jää julkaisematta laite-, yhteys- ym. häiriöiden takia. Aineiston perilletulon voi varmistaa soittamalla puh. 553 4096 tai faxilla 553 4078.

Jakeluokaisut lähimmälle vahtimestarille tai viestintäyksikköön puh. 553 4096.

Mainosmateriaali tulee toimittaa julkaistavaksi valmiiksi suunniteltuna ja mieluiten siistinä paperitulosteena.

Ilmoitushinnat:

1/1 s. 168 euroa

½ s. 100 euroa

¼ s. 67 euroa

Hintoihin lisätään alv 22 %.

ISSN 0788-7124

Oulun yliopistopaino 2001

KASVOTUSTEN

Revontulikuvaajan tavoitteena on saada

Värit ja muodot talteen

"Revontulien valokuvaaja on työskennellessään sään armoilla", myöntää revontulitutkija **Jouni Jussila** Oulun yliopiston avaruustieteen ryhmästä. "Kuvausaika ja ympäristö on valittava hyvin tarkasti. Parhaimmat kuvat saa selkeällä ilmalla. Asutuksen tai katulamppujen valoa ei saisi olla lähistöllä, jotta ne eivät vahingoita tallennettavien revontulien värejä", hän kertoo.

Jouni onkin käynyt katsomassa valmiiksi sopivia paikkoja, jonne voi kiirehtiä kuvaamaan lyhyelläkin varotusajalla. Oulussa parhaat kuvauspaikat löytyvät kaupungin pohjoispuolelta, jonne kaupungin valot eivät heijastele. Kaikkein selvimmin revontulet näkyvät Jounin mukaan kello 22–01 välisenä aikana.

Jouni kertoo äkkilähtöjen ja yövalvomisen olevan tavallisia aina silloin, kun revontulia näkyy paljon. "Onneksi vaimoni on valokuvauksen asiantuntija ja ymmärtää näin kuvauksen vaatimukset. Häneltä saan myös parhaan kritiikin kuvistani. Jos vaimo sanoo, että kuva on hyvä, se myös yleensä on hyvä", Jouni nauraa.

Kuvaaminen on hyvin kausiluontoista. Joskus tulee pitkiäkin taukoja, kun revontulia ei juuri näy. Toisinaan taas kuvausmatkoilla saattaa kuluu neljästä viiteen iltayötä viikossa.

Revontulikuvaajan kulta-aika

Jouni kiinnostui revontulista jo kesällä 1996 työskennellessään avaruustieteen tutkimusryhmässä. Mittalaitteiden asennusmatkalla hän sai tietää revontulitutkimuksesta ja siihen astisten tutkimustulosten paljoudesta. Mittausmatkoilla hän pääsi myös koellemaan revontulien valokuvaamista ensimmäisen kerran.

Reissulla hän törmäsi suureen määrään selvittämättömiä kysymyksiä, joista halusi ottaa selvää. Työ imaisi mukaansa. Paras ta aikaa Jouni pakertaa 20 hengen tutkimusryhmässä, joka tekee muun muassa maa-

Kuva: Soili Tahkola

Jouni Jussilan revontulikuviakin voi ihastella monista postikorteista sekä valokuvista, joita löytyy muun muassa hänen omilta kotisivuiltaan osoitteesta <http://spaceweb oulu.fi/~jussila/aurora/>.

pallon lähiavaruuden tutkimusta. Ryhmäläiset ovat mukana myös useissa satelliitiprojekteissa ja rakentavat mittalaitteita ja kameroita, joiden avulla he voivat tutkia revontulia ja niihin liittyviä ilmiöitä.

Yksi ryhmän keskeisistä tutkimuskohteista on avaruussää, jota tutkimalla selvitetään, miten auringon muutokset vaikuttavat elämäämme ja ympäristöömme. Tähän tutkimukseen liittyvät verkosta löytyvät ennusteet, joiden perusteella voi päätellä, milloin revontulia on odotettavissa. "Ennusteita seuraamalla valokuvaaja voi säästyä monilta turhilta seisokselutuokioilta pimeällä suolla tai järven jäällä", Jouni opastaa.

Ryhmän tärkeimmät mittauspisteet ovat Kilpisjärvellä, Sodankylässä ja Tromssassa. Suomen lisäksi tutkimusta tehdään eri puolilla maapalloa. Tutkijat ovat tiiviisti yhteydessä toisiinsa ja kokoontuvat seminaareihin

vaihtamaan tietoja, kokemuksia ja havaintoja. Myös verkkoon on laitettu yhteiskäyttöön suuri määrä mittaustuloksia ja muuta revontulitietoutta. Elokuussa Jouni oli mukana järjestämässä Oulussa pidettyä kokousta, jonne kokoontui liki 70 revontulitutkijaa ympäri maailmaa.

Jounin mukaan viime ajat ovat olleet tutkimusten kulta-aikaa. "Viime keväänä oli auringon aktiivisuuden maksimiaika, joka toistuu yhdentoista vuoden välein. Maksimiaikana ja pari vuotta sen jälkeen auringossa havaitaan normaalia enemmän voimakkaita purkauksia, joiden johdosta revontulet ovat yleisempiä ja voimakkaampia kuin tavallisesti. Olemmekin yrittäneet hyödyntää harvinaisen tilanteen mahdollisimman tehokkaasti."

Soili Tahkola

Kurkistus yliopisto-opiskeluun

Abi-päivät lukiolaisten rekrytointitapahtuma

Oulun yliopistoa esiteltiin ja markkinoitiin yli 5000 abiturientille perinteisillä Abi-päivillä 14.–15. marraskuuta. Pohjois-Suomen eri kunnista kerääntyneitä lukiolaisia tutustutettiin yliopistoon ja yliopisto-opiskeluun.

Keskusaulassa eri alojen opiskelijat esittelivät koulutusohjelmiaan ja järjestivät laitoksille tutustumiskäyntejä. Saalastinsalissa esiteltiin yliopistoa yleisesti multivision avulla. Luentosaleissa annettiin informaatiota opiskelumahdollisuuksista eri tiedekunnissa ja opinto-ohjaajien taukotuvassa jaettiin valintatiedotteita, opinto-oppaita sekä muuta opinto-ohjausmateriaalia.

Lukiolaisten mielenkiinnon herättämiseksi ainejärjestöt olivat pystyttäneet käytäville esittelykojuja ja järjestivät niiden läheisyydessä muun muassa kilpailuja, arpajaisia ja tarkkuusammuntaa. Lisäksi abiturienteille jaettiin makeisia ja esitteitä. Kaikki esittelijät eivät luottaneet materialismin houkuttelevuuteen, vaan herättelivät vierailijoiden mielenkiintoa musiikilla, erilaisilla tempauksilla ja eloisalla keskustelulla.

Pääkallo, hammasproteeseja ja stetoskooppi

Lääketieteellisen tiedekunnan esittelykojun ympärillä kävi kuhina. **Maria Karjalainen** ja

Sähkötekniikan osaston esittelypisteessä abiturientit pääsivät tutustumaan käytännön opiskelutehtäviin teekareiden opastuksella.

Kuva: Soili Tahkola

Heikki Seikkula istuskelivat pöydän takana lääkärintakit päällään. He vastailivat abiturienttien kysymyksiin, opastivat stetoskoopin käyttämisessä ja esittelivät pöydän komistukseksi asetettua pääkalloa.

”Kysymykset koskevat suurimmaksi osaksi pääsymahdollisuuksia, valmennuskursseja ja opintojen sisältöä. Lisäksi olemme kertoneet ensi kevään pääsykokeita ja pääsykoekirjoja koskevista uudistuksista”, he luettelivat. Samalla he kuitenkin pahoittelivat sitä, että opinnoista oli vaikea kertoa syvällisesti hälinässä ja ihmispaljoudessa.

Selvät suunnitelmat

Maria Honka, Suvi Koskelo ja Paula Taskinen odottelivat aulakahviossa kemian laitoksen esittelytilaisuuden alkamista. He kertoivat hakeneensa useista kojuista esitteitä, mutta aikoivat tutustua niihin rauhassa vasta kotona.

Tyttöjen tulevaisuudensuunnitelmat olivat hyvin erilaiset: Suvin tavoitteena oli hakeutua Ouluun taloustieteiden tiedekuntaan tai Vaasan kauppakorkeakouluun, Maria haaveili kasvatustieteen opinnoista ja Liisa taas mietiskeli, mikä matemaattisista aineista olisi hänelle sopivin pääaineeksi.

Suvi oli Abi-päivillä jo toista kertaa. Hän viettää välivuotta, josta aikoo viettää kolme kuukautta Arizonassa. Matkan jälkeen hän palaa valmistautumaan pääsykokeisiin. ”Opettaja-tätini on patistellut minua hakeutumaan luokanopettajaksi, ja olenkin miettinyt myös sitä vaihtoehtoa”, Suvi kertoi.

Tytöt arvelivat monien abien jo päättäneen, mihin aikovat keväällä pyrkiä. He uskoivatkin suurimman osan abeista tulleen Abi-päiville hakemaan tietoa siitä, mitä opiskelu oikeasti on ja mitkä ovat pääsymahdollisuudet. Heidän mielestään tilaisuus on myös hyvä mahdollisuus tavata muissa lukioissa opiskelevia kavereita.

”Kyllä täältä saa tietoa, jos tietää mitä hakee. Tarjontaa on tosi paljon”, he kiittelivät.

Soili Tahkola

Kuva: Soili Tahkola

Suvi Koskelo (vas.), Paula Taskinen ja Maria Honka kiittelivät Abi-päivien tietopaljoutta. He ehdottivat, että abiturienttien vierailun voisi hajauttaa useammalle päivälle.

Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen alueellisia rooleja tulisi selkiyttää

Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen keskinäiset roolit alueiden kehittämisessä ovat tällä hetkellä epäselvät. Ammattikorkeakoulujen tarjoamia mahdollisuuksia ei oikein tunneta, ja siksi paikkakunnalle usein toivotaan ensisijaisesti yliopiston yksikköä. Ammattikorkeakoulut voisivat nykyistä enemmän tehdä itseään tunnetuksi myös alueiden kehittäjinä. Näin totesi Vaasan yliopiston tutkimusjohtaja **Hannu Katajamäki** puhuessaan Suomen yliopilaskuntien järjestämässä seminaarissa Oulussa marraskuun puolivälissä.

”Ammattikorkeakouluja perustettaessa kymmenen vuotta sitten ei esitetty selkeää näkemystä siitä, miksi. Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen roolit ovat ajautuneet eteenpäin nykytilanteeseen. Nyt olisi aika käydä keskustelua niiden työnjaosta alueellisessa kehittämisessä”, hän sanoi. Vastauksia kysymykseen odotetaan nyt muun muassa opetusministeriön kansliapäällikön **Markku Linnan** johdolla istuvalla työryhmällä, joka jättää raporttinsa joulukuun alussa.

Yhden luukun periaate käyttöön

Katajamäki hahmotteli mahdollista työnjakoa muun muassa yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen toiminnan erilaisen aikajän-

teen pohjalta. Yliopistojen rooliin kuuluu toimia suunnannäyttäjänä ja toteuttaa korkeatasoista tutkimusta ja pitkän tähtäyksen hankkeita. Ammattikorkeakoulut taas toimivat konkreettisina rajatumpien hankkeiden toteuttajina. Oman selkeän roolinsa pohjalta ne voisivat myös toteuttaa yhteisiä hankkeita.

”Yliopistot ja ammattikorkeakoulut voisivat perustaa yhteisiä yksiköitä eri paikkakunnille. Molempien erilliset omat yksiköt saattavat aiheuttaa alueilla lähinnä hämmennystä. Yhteinen yksikkö toteuttaisi niin kutsutua yhden luukun periaatetta eli opastaisi oikean yhteistyökumppanin luo”.

Nykyisin yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen suhde vaihtelee paikkakunnittain: toisilla kyetään yhteistyöhön ja toisilla kilpailaan ja kyräillään, kuvasi Katajamäki. ”On yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen yhteinen haaste selvittää työnjakoa.”

Hankemaailma uhkaa irtautua

Sekä yliopistoilla että ammattikorkeakouluilla on tällä hetkellä niin runsaasti alueellisia hankkeita, että ne uhkaavat Katajamäen mukaan jo irtautua niiden muusta toiminnasta.

”Alueellisten hankkeiden tulisi palvella myös korkeakoulujen omaa toimintaa. Siksi nyt tulisi selvittää, miten hankkeista saadut kokemukset välittyisivät takaisin ammattikorkeakouluun tai yliopistoon ja vaikuttaisivat koulutukseen, tutkimukseen ja muuhun toimintaan.”

Rehtori **Lauri Lajunen** totesi seminaarissa myös odottavansa kansliapäällikkö Linnan työryhmältä vastausta kysymykseen, onko alueellinen toiminta yliopistojen tehtävä ja erityisesti, jos on, miten se rahoitetaan. Suuri osa toiminnasta rahoitetaan nyt EU-rahastojen kautta. ”Kun EU-rahoitus loppuu, mitä teemme sitten? Yliopiston toiminta on otettu alueilla hyvin vastaan. Jos se loppuisi, syntyisi suuri haloo”, hän totesi.

Oulun seudun ammattikorkeakoulun rehtori **Lauri Lantto** yhtyi pitkälle Hannu Katajamäen esittämiin näkemyksiin yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen työnjaosta ja yhteistyön mahdollisuuksista niiden selkeästi erilaisten perustehtävien ja osaamisen pohjalta. Hän uskoo ammattikorkeakouluihin tulevien jatkotutkintojen olevan keskeinen väline lisätä niiden alueellista uskottavuutta ja vaikuttavuutta. (TP)

Työryhmä Tasavertaiset työmarkkinat -hankkeeseen

Opetusministeriö on asettanut työryhmän työllisyyspolitiikan toimintasuunnitelmien mukaista Tasavertaiset työmarkkinat -hanketta varten vuosiksi 2001–2003. Hankkeen tavoitteena on vaikuttaa eri ammattialoille sijoittumista koskeviin mekanismeihin niin, että naiset ja miehet sijoittuisivat nykyistä tasaisemmin eri ammattialoille.

Työryhmän tehtävänä on ensi vuoden helmikuun loppuun mennessä tehdä suunnitelma lyhyen ja pitkän aikavälin toimista, joilla vaikutetaan koululaisten ja opiskelijoiden oppiaine- ja linjavalintoihin.

Lisäksi työryhmä tekee helmikuun loppuun mennessä suunnitelman toimista, joilla vaikutetaan työpaikkakulttuureihin siten, että myös alalle ei-tyypillisen sukupuolen edustajat viihtyvät työpaikalla ja että heillä on

myös uramahdollisuuksia.

Työryhmä seuraa suunnitelman ja käynnistettävien toimien toteutumista ja vaikutusta.

Oulun yliopistosta työryhmään on nimitetty Suomen yliopistojen rehtorien neuvoston edustajana rehtori **Lauri Lajunen**. Työryhmän puheenjohtajana toimii suunnittelujohtaja **Petri Pohjonen** Opetushallituksesta.

Muut jäsenet ovat koulutuspoliittinen asiamies **Marita Aho** (Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto), asiamies **Olavi Arra** (Opetusalan Ammattijärjestö OAJ), ylitarkastaja **Ulla Aunola** (Opetushallitus), tasavertaisuusneuvoston puheenjohtaja **Marja Erkkilä** (Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK), yliak-

tuaari **Riitta Kaukonen** (Tilastokeskus), erikoistutkija **Jouni Kempe** (sosiaali- ja terveysministeriö), ylitarkastaja **Kai Koivumäki** (työministeriö), työmarkkina-asiames **Suvi Kämäri** (Kunnallinen työmarkkinalaitos), rehtori **Veijo Lehtimäki** (Suomen Rehtorit ry), tutkimusasiamies **Riitta Martiskainen** (Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry), rehtori **Pauli Niemelä** (Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto ARENE ry), koulutusalaohjaaja **Leena Peltosaari** (Ammattillisten oppilaitosten rehtoriliitto ARL ry), opinto-ohjaaja **Jorma Sokero** (Suomen opinto-ohjaajat ry), hallitussihteeri **Kaija Suorsa-Aarnio** (opetusministeriö), suunnittelija **Minna Suutari** (Akava ry), asiamies **Tarja Tuominen** (Palvelutyönantajat ry), neuvotteleva virkamies **Sinikka Wuolijoki** (Valtion työmarkkinalaitos).

OPM:n ja yliopistojen neuvottelupäivät 12.–13.11.

Yliopistoissa hyvä kehittämisen henki

Opetusministeriöllä on suuret odotukset yliopistoissa valmisteilla olevien perusopin-
tojen ja -tutkintojen kehittämiseen tähtää-
vien strategioiden suhteen.

”Ajatuksena on, että yliopistojen strate-
gioita hyödynnetään maisteriohjelman ar-
vioinnin ohella, kun pohditaan toimenpiteitä
perustutkintojen kehittämiseksi. On pohdit-
tava, mitä mahdollisuuksia toimenpide-
ohjelma antaa siirtymiselle kaksiportaiseen
tutkintojärjestelmään”, totesi opetusminis-
teri **Maija Rask** (sd.).

Rask puhui yliopistojen ja opetusministe-
riön seminaarissa Saalastinsalissa 13.11.
Seminaarin järjestäjänä toimi tänä vuon-
na vuorostaan Oulun yliopisto.

Raskin mielestä yliopistojen tutkinto-
rakennetta uudistettaessa täytyy huomioida
myös ammattikorkeakoulututkinnot.
”Korkeakoululaitosta on kehitettävä koko-
naisuutena, joka sekä ammattikorkeakou-
lujen että yliopistojen osalta vastaa niin
opiskelijoiden kuin työelämänkin tarpeisiin.
Ammattikorkeakoulujen jatkotutkinto-
kokeilut käynnistyvät ensi vuoden aikana.
Jatkotutkinto-ohjelmiksi on saatu runsaasti
laadukkaita hakemuksia. Arviointineuvosto

arvioi kaikki esitykset, jonka jälkeen ministe-
riö tekee niistä päätöksen.”

Ministeri kehui aistineensa neuvottelupäivien
aikana yliopistojen toiminnassa hyvän kehittä-
misen hengen.

Kaksipäiväisen seminaarin ensimmäisenä
päivänä kansliapäällikkö **Markku Linna** esi-
teli perustutkinto-opiskelijoiden työssäkäynti-
lukuja. Niiden mukaan yliopisto-opiskelijoita
yli 47 prosenttia käy työssä opintojen ohel-
la. Tästä määrästä lähes 32 prosenttia työ-
skentelee palkkatyössä vuoden jokaisena kuu-
kautena. Lähes joka neljäs yliopisto-opiske-
lija ei ole suorittanut ainoatakaan opintoviik-
koa.

Ministeri Raskin mukaan luvut ovat hätkäh-
dyttäviä. ”Opiskelijoita on rohkaistava
täysipäiväiseen opiskeluun”, hän painotti.
Lukukausimaksuja hän ei silti näe ratkaisua-
na ongelmaan.

Yliopistoille lisää strategista liikkumavaraa

Yliopistojen kansainvälistymistä pohtineen
työryhmän esityksen mukaan ulkomaalaisten
tutkijoiden ja opiskelijoiden määrää olisi lisät-
tävä Suomen korkeakouluissa. Ministeri

Raskin mielestä elinkeinoelämä voi tukea
ulkomaalaisten opiskelijoiden opiskelua
Suomessa, mutta tämä ei saa kuitenkaan
heikentää suomalaisten opiskelijoiden mah-
dollisuuksia eikä myöskään aiheuttaa
markkinaetua ulkomaalaisille yliopistoille.

Raskin mielestä yliopistojen oman strategi-
sen liikkumavaran kasvattaminen on tärkeää
myös aluekehityksen kannalta. ”Yliopis-
tojen pitäisi yhdessä ammattikorkeakoulujen
ja elinkeinoelämän kanssa olla oman alu-
eensa innovaattoreita. Alueelliseen kehityk-
seen vaikuttaminen on tärkeä osa yliopis-
tojen yhteiskunnallista tehtävää.”

Yliopistojen kehittämishankkeista tulos-
ohjauksen arviointi yliopistojen ja ministeriön
yhteisessä työryhmässä on käynnistetty.
Hankkeella halutaan selvittää, mitä vai-
kutuksia tulosohjausjärjestelmällä ja rahoit-
usmallilla on yliopistojen toimintaan. ”Yhteis-
kunnallisen tilivelvollisuuden ja yliopis-
tojen autonomian yhteensovittaminen on
ohjausjärjestelmän haastava tehtävä”, Rask
muistutti.

Yliopiston tulee voida Raskin mielestä hyö-
dyntää ulkopuolista rahoitusta, mutta yleis-
esti hyväksytyjen menettelytapojen puit-
teissa. (AMR)

Kuva: Liisa Kaikki

Rehtori **Lauri Lajunen**, opetusministeri **Maija Rask** ja ylijohtaja **Arvo Jäppinen** aloittivat opetusministeriön ja yliopistojen yhteisen seminaarin toisen päivän puheenvuorollaan.

UUDET DOSENTIT

Filosofian tohtori **Juha Hiltunen** on nimi-
tetty Oulun yliopiston Amerikan alkupe-
räiskulttuurien dosentiksi 1.12.2001 alkaen.
Hiltunen on toiminut luennoitsijana eri yli-
opistoissa ja kansalaisopistoissa.

Doctor of Philosophy **Maija-Leena Huotari**
on nimitetty Oulun yliopiston informaatio-
tutkimuksen, erityisesti tietohallinnon ja tieto-
johtamisen dosentiksi 1.12.2001 alkaen.
Huotari toimii määräaikaisena informaatio-
tutkimuksen professorina Tampereen yli-
opistossa.

Lääketieteen tohtori **Olavi Ukkola** on nimi-
tetty Oulun yliopiston sisätautiopin dosen-
tiksi 1.12.2001 alkaen. Ukkola työskentelee
apulaisopettajana Oulun yliopiston sisätauti-
tieteen klinikassa.

Yliopisto yhteistyöhön Münchenin teknillisen korkeakoulun kanssa

Baijerin osavaltiohallituksen pääministerin **Edmund Stoiberin** vierailu Oulun yliopistoon huipentui Münchenin teknillisen korkeakoulun ja Oulun yliopiston välisen

aiesopimuksen allekirjoitukseen. Sopimuksen myötä Münchenin teknillisestä korkeakoulusta tuli kolmas saksalainen korkeakoulu, jonka kanssa Oulun yliopistolla on ns.

bilateraalinen eli laaja yhteistyösopimus. Kaksi muuta ovat Ulmin ja Tübingenin yliopistot. Opiskelijavaihtoa Oulun yliopistolla on kaikkiaan 36 saksalaiskorkeakoulun kanssa.

Kuva: Anna-Maria Raudaskoski

Münchenin teknillisen korkeakoulun ja Oulun yliopiston väliseen aiesopimukseen nimeään kirjoittamassa rehtori, Prof. Dr. Wolfgang A. Hermann, pääministeri Dr. Edmund Stoiber ja rehtori Lauri Lajunen. Varsinainen sopimus allekirjoitetaan myöhemmin.

Sopimus merkitsee yhteisiä tutkimushankkeita biotekniikassa, biotieteissä, informaatioteknologiassa ja informatiikassa sekä opiskelija- ja opettajavaihtoa. Samalla Oulun yliopisto pääsi mukaan laajaan kansainväliseen yliopistoverkoston, jonka kautta on mahdollista lisätä opiskelijoiden harjoittelupaikkoja eri puolille maailmaa.

Münchenin teknillinen korkeakoulu lukeutuu yhdeksi maailman huippuyliopistoista. Korkeakoulussa on 13 tiedekuntaa ja niissä opiskelee kaikkiaan 20 000 opiskelijaa. Teknisten aineiden lisäksi korkeakoulussa voi opiskella muun muassa urheilutiedettä ja lääketiedettä.

Koulussa ovat oppinsa hankkineet muun muassa dieselmoottorin keksijä **Rudolf Diesel** ja suihkuhävittäjän kehittäjänä tunnettu **Willy Messerschmitt** sekä useat Nobel-palkinnon saaneet, kertoi korkeakoulun rehtori Prof. Dr. Wolfgang A. Hermann. (AMR)

CSC aloittaa lääkesuunnitteluympäristön kehittämisen

Tieteen tietotekniikan keskus CSC käynnistää kolmivuotisen hankkeen, jonka tavoitteena on lisätä nykyisiä lääkeainemallinnusohjelmia ja tehostaa suomalaisten tutkimusryhmien mahdollisuuksia tehdä virtuaalista molekyylien suunnittelua, mm. lääkeainesuunnittelua.

Lääkeainesuunnittelua tehdään nykyään pitkälti tietokoneilla kartoittamalla ja yhdistämällä tuloksia sekä tietokonesimulaatioista että laboratoriokokeista. Yhdisteltävän informaation määrä on kuitenkin valtava ja vaatii asiantuntijan lisäksi toimivan molekyyli-mallinnusympäristön.

Hankkeen tavoitteena on myös tehdä ohjelmista helppokäyttöisempiä sekä perehdyttää yksi asiantuntija lääkeainemallintukseen, sillä Suomessa pitkälle koulutetun henkilökunnan puute hidastaa selkeästi laskennallisten menetelmien leviämistä.

Laskennallinen lääkesuunnittelu etenee vaiheittain, ja kaiken tavoitteena on löytää sopivia pieniä molekyyliä, siis mahdollisia lääkeaineita, jotka vuorovaikuttavat valikoivasti haluttujen proteiinien kanssa. Suunnitellut pienet molekyylit joko kiihdyttävät proteiinin toimintaa tai hidastavat sitä. Nämä molekyylidikandaatit löytyvät tietokannoista, kun apuna käytetään kohdeproteiinin rakennetietoja tai tietoja muista, proteiiniin hyvin sitoutuvista molekyyleistä.

Proteiinimolekyylimallituksella haetaan proteiinista kohta, johon molekyyli voi sitoutua. Tietokannoista löytyneitä molekyyliä sovitetaan tähän kohtaan ja jatkoon valitaan parhaiten sopivat. Vaihtoehtoisia molekyyliä verrataan toisiinsa, ja näin saadaan tulkittua esimerkiksi sitoutumisen voimakkuutta. Hyvä rakenteellinen ja kemiallinen yhteensopivuus molekyylin ja proteiinin välillä ei vielä itsessään riitä: On myös huomi-

oitava, että potentiaaliset lääkeaine-ehdotukset eivät ole myrkyllisiä, kulkeutuvat hyvin elimistössä halutuille alueille, eivätkä esimerkiksi häviä liian nopeasti aineenvaihdunnan kautta. Lopuksi jäljelle jää joukko virtuaalisia molekyyliä, joiden syntetisointia voidaan harkita.

Hankkeen rahoitukseen osallistuvat sekä CSC että Tekes, ja se on osa Tekesin käynnistämää Lääke 2000 -teknologia-ohjelmaa.

CSC on opetusministeriön omistama tieteen tietotekniikan keskus, joka ylläpitää korkeakoulujen Funet-verkkoa. Tutkijat voivat käyttää CSC:ssä sijaitsevia Suomen laajinta tieteellisten ohjelmistojen ja tieteen tietokantojen valikoimaa sekä Suomen tehokainta superlaskentaympäristöä Funet-tietoliikenneyhteyksien kautta. Kotisivu <http://www.csc.fi/proj/drug2000>

Väärtisuhde on vastavuoroisuutta

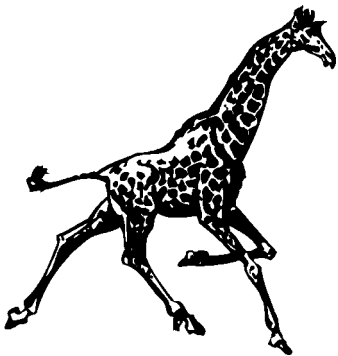
Giellagas- ja Thule-instituuttien järjestämässä seminaarissa keskusteltiin poronhoidosta ja kulttuuri-identiteetistä

Moni Lapin-matkaaja on päässyt kokemaan paikallisen väestön ylenpalttisen vieraanvaraisuuden. Vieraat on ruokittu hyvin ja saatettu johdattaa vaikkapa parhaiksi tunnetuille kala-apajille tai hillamaille. Hämmästyneet matkalaiset ovat kuitanneet asian olan kohautuksella ja pistäneet sen paikallisen kulttuurin erikoisuuden tiliin. Harva vieras on aavistanut, että häneltä tullaan vaatimaan myöhemmin vastapalvelusta.

Näin kertoi **Anni-Siiri Länsman** kertoi Oulun yliopistossa järjestetyssä Giellagas- ja Thule-instituuttien seminaarissa. Saamelaisien ja turistien väärtisuhteista väitöskirjaa kirjoittava Länsman esitelmöi saamelaisen ja muiden lappilaisten väärtiperinteestä. Siinä, jos jossain, pätee hänen mielestään sanonta "ilmaisia lounaita ei ole". Tapana onkin tehdä palvelus ihmiselle, jolta voi myöhemmin odottaa vastapalvelusta.

Käytännön pakosta osaksi sosiaalista kulttuuria

Länsmanin mukaan väärtijärjestelmä on syntynyt ja kehittynyt elinkeinon tuomasta käytännön pakosta. Suurporotalouden syntyessä elinkeinot erityivät niin, että porosaamelaiset tarvitsivat elämäntapansa vuoksi jokisaamelaisien majoituspalveluksia. Vastineeksi porosaamelaiset tarjosivat lähinnä kalastuksesta eläville joki-

Enää 1 päivä...

Dosentti Timo Helle Metsäntutkimuslaitoksesta esitelmöi poronhoidon käytänteistä ja ekologisesta kestävydestä. Poronhoito ja kulttuuri-identiteetti -seminaariin kokoontui Pohjois-Suomessa toimivia poronhoidon tutkijoita. Seminaarin tavoitteena oli lähentää poronhoitoon liittyvää luonnontieteellistä ja yhteiskunnallista tutkimusta.

Kuva: Soili Tahkola

saamelaisille poronhoidosta syntyviä tuotteita, kuten lihaa ja nahkoja.

Väärtisuhteet ovat usein perheiden, sukujen tai kylien välisiä suhteita, minkä vuoksi palveluksia voi joutua antamaan kenelle tahansa yhteisön jäsenistä. Väärtisuhteita voidaan vahvistaa erilaisin rituaalein, esimerkiksi kummisuhteilla.

Länsmanin mielestä väärtiys ei ole pelkkää ystävällisyyttä, vaan paremminkin yhteisen edun ajamista tai suoranaista symbioosia. Väärtisuhteessa toinen osapuoli on jatkuvasti palveluksen velkaa. Koska sosiaalisesti velallista voidaan katsoa alaspäin, palvelusvelka halutaan hoitaa hyvin.

Vaikka väärtisuhteita on yleensä pidetty kumpaakin osapuolta hyödyttävänä, toisenlaisiakin esimerkkejä on. Velkasuhteeseen voi liittyä valtapyrkimyksiä, ja pahimmassa tapauksessa suhde voikin tuntua orjuuttavalta. Lisäksi suhdetta voidaan käyttää ylemmyyden tunteen hankkimiseen tekemällä palveluksia ilman vastapalveluvaatimuksia.

Ruotsalaiset ja norjalaiset käyttivät väärtijärjestelmää aikoinaan myös riiston välineenä. Alkoholin avulla he saattoivat pitää saamelaisia väärtiotteessaan vaatimalla vasta-

palvelukseksi poronhoidosta saatavia tuotteita.

Länsmanin mukaan väärtisuhde voi myös katketa. Hänen mukaansa syynä on yleensä keskinäisen luottamuksen puute tai odotusten pettäminen. Tällaisessa konfliktissa vastapalvelua vaille jäänyt voi rinnastaa toisen osapuolen käytöksen jopa varastamiseen.

Nykyajan väärtisuhteet

Väärtilaitos toimi sosiaalisena ja taloudellisenä järjestelmänä 1970-luvulle saakka kuin virallinen organisaatio. Myöhemmin elämänmuodon muuttuminen ja uudet elinkeinot vähensivät väärtijärjestelmän tarvetta. Järjestelmä toimii kuitenkin edelleen, eikä se ole nuorillekaan tuntematon.

Nykyisin väärtisuhteita solmitaan muidenkin kuin poronhoidosta elävien tai saamelaisien välille, joskin palveluksen muoto vaihtelee suuresti. Palvelus voi olla turisteille tarjottu ilmainen opastusreissu tai veneretki Lapin luonnossa tai majoitus paikallisessa kodissa. Vieraalta voidaan sitten odottaa vastapalvelukseksi vaikkapa sitä, että hän hankkii väärtiperheen nuorelle opiskelijalle edullisen opiskelija-asunnon kotikaupungistaan.

Veli-Pekka Pelkonen

Laatuyksiköt syynissä

Yliopistojen opetuksen laatuyksiköt ovat päässeet seurantatutkimuksen kohteeksi. Jyväskylän yliopistossa toteutettavan tutkimuksen tarkoitus on selvittää, mitä Suomessa 1990-luvulta lähtien jaetut opetuksen laatuyksikköpalkinnot ovat merkinneet yliopistojen eri laitoksille.

Oulun yliopistosta seurantatutkimukseen on valittu suomen ja saamen kielen ja logopedian laitos (SUOSALO), jolle laatuyksikkötunnustus myönnettiin 1998 yhdessä matemaattisten tieteiden laitoksen ja lastentautien klinikan kanssa. Tutkimusryhmään kuu-

luva tutkija **Leena Lestinen** (YK, PhD) tutustui suomen ja saamen kielen jaoksen opetukseen 21. marraskuuta.

Lestisen mukaan laatuyksiköiden seuranta kuuluu tutkimusprojektiin nimeltä Kohtaamisia ja ylityksiä yliopistossa ja työelämässä. Tutkimusryhmä pyrkii käytännönläheiseen havaintotutkimukseen, josta saatavat tulokset auttaisivat korkeakouluja kehittämään opetustaan myös tulevaisuudessa.

Tutkimus toteutetaan vierailemalla laatuyksiköiksi valituilla laitoksilla ja tekemällä

havaintoja ja kyselyjä laitosten opetukselta. Pyrkimyksenä on kehittää hyvän opetuksen ja laadun mittareita.

Palkintorahat kirjahankintoihin

Laatuyksikköpalkinto toi SUOSALO:lle ylimääräistä rahoitusta vuosille 1999–2000. Se käytettiin pääasiassa kirjahankintoihin, jatkokoulutuksen kehittämiseen ja vapaavaihtolaisten aineopintojen järjestämiseen. Huomattava osa palkintosummasta siirtyi yliopiston yhteiseen käyttöön ja opetuksen kehittämiseen.

Lestisen mielestä Oulun yliopisto on ylipäänsä sijoittunut hyvin laatuyksikkökilpailussa. "Oulussa on tehty pitkäaikaista opetuksen kehitystä, ja siihen on ollut käytettävissä runsaasti resursseja."

Lestisen mukaan kilpailu on innostanut monia yliopistoja opetuksen kehittämistyöhön. Laadun arvioinnissa on kiinnitetty huomiota muun muassa tutkimuksen hyödyntämiseen opetuksessa, oppimisympäristöjen kehittämiseen sekä kansainvälistymiseen.

Tärkeää Lestisen mukaan on myös, että opetuksella on tavoitteet, joita arvioidaan.

Seurantatutkimuksen tulokset julkaistaan ensi kevään kuluessa.

Kirjoitus on kooste HuTK:n viestintäopintojen journalistisen linjan opiskelijoiden harjoitustöistä. Lestinen piti opiskelijoille tiedotustilaisuuden tutkimusryhmänsä hankkeesta.

Kuva: Anna-Maria Raudaskoski

Tutkija Leena Lestinen tutustui laatuyksikköpalkinnon kolme vuotta sitten saaneeseen Oulun yliopiston suomen ja saamen kielen ja logopedian laitokseen. Hän teki laitoksessa projektiinsa kuuluvaa havaintotutkimusta, josta saatavat tulokset auttavat korkeakouluja kehittämään opetustaan.

OPM tukee rakentamisalan tutkimusta Oulun yliopistossa

Valtakunnallisiin rakentamisalan koulutuksen uudelleenjärjestelyihin liittyen opetusministeriö on päättänyt tukea rakentamisalan tutkimusta Oulussa.

Tietekniikan tutkimustoimintaa jatketaan opetusministeriön rahoitustuella 31.7.2004 saakka ulottuvan siirtymäkauden ajan yhteistyössä Teknillisen korkeakoulun kanssa.

Tätä varten opetusministeriö on asettanut Oulun yliopiston käyttöön kuluva vuoden viimeiselle neljännekselle ja vuodelle 2002 yhteensä 1,2 miljoonan markan suuruisen määrärahan.

Tietekniikan tutkimusta tehdään teknillisessä tiedekunnassa 1.8.2001 aloittaneessa rakentamisteknologian tutkimusryhmässä.

Ryhmän osaamisalueita ovat rakentamisen ja rakennetun ympäristön hallinnan tekniset ja taloudelliset kysymykset. Ryhmä tarjoaa toimialansa ja vaikutusalueensa piirissä oleville yrityksille ja yhteisöille tutkimus- ja kehittämispalveluja.

Työryhmä:

Koulutuksen hallinnon arviointi käyntiin vuonna 2002

Koulutuksen hallinnon arviointia valmistelut työryhmä ehdottaa, että opetusministeriö käynnistää vuoden 2002 alussa koulutuksen hallinnon nykyisten ohjausmenetelmien ja organisaatioiden työnjakojen toimivuutta koskevan arvioinnin.

Työryhmän mielestä koulutuspolitiikan toteuttamista on arvioitava koulutusjärjestelmässä kokonaisuutena. Arvioinnin tulee olla valmis 15.11.2002 mennessä.

Koulutuksen hallinnon arvioinnin tavoitteina on arvioida ohjausjärjestelmien toimintakykyä ja päätöksentekotasojen työnjaon tarkoituksenmukaisuutta ohjauksen tuloksellisuuden näkökulmasta. Arvioinnin tuloksia hyödynnetään koulutuspoliittisessa päätöksenteossa.

Työryhmä ehdottaa arvioinnille useita tavoitteiden toteuttamiseen, ohjausmekanismeihin ja työnjakoihin liittyviä kriteereitä. Arvioinnissa tutkittaisiin, miten poliittisten tavoitteiden – esimerkiksi koulutuksen kehittämissuunnitelman tavoitteiden – toteuttaminen etenee hallinnon eri tasoilla, mikä on opetushallinnon ohjauksen suhde kunnalliseen itsehallintoon sekä miten työnjako ja yhteistyö opetushallinnon sekä eri hallinnonalojen välillä toimii.

Työryhmä kartoitti arvioinnin taustaksi koulutuksen hallinnon organisoinnin yleissivittävässä koulutuksessa, ammatillisessa koulutuksessa, ammattikorkeakouluissa, yliopistoissa ja aikuiskoulutuksessa. Työryhmä kartoitti myös koulutuksen ohjausmekanismeja eri koulutussektoreilla sekä koulutuspoliittisten tavoitteiden toteuttamista.

Työryhmä ehdottaa, että opetusministeriö pyytäisi tarjoukset arvioinnin järjestämiseksi hallintotieteiden tutkimukseen ja koulutusjärjestelmän tutkimukseen perehtyneiltä tahoilta.

Muistio Koulutuksen hallinnon arvioinnin valmisteluryhmän raportti julkaistaan opetusministeriön www-sivuilla osoitteessa: http://www.minedu.fi/julkaisut/julkaisusarjat/2401koul_hall_arv/Hallinnon_arviointi.pdf

Muistiota (ISBN 952-442-400-2) on myös saatavilla Yliopistopainosta, puh. (09) 701 02 363.

Opetusministeriön 14.11.2001 päivätyn tiedotteen mukaan.

Opettajien osaamista tuettava säännöllisellä täydennyskoulutuksella

Opetusministeriö on valmistellut opettajankoulutuksen kehittämissuunnitelman, joka antaa suosituksia yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen opettajankoulutuksesta sekä opettajien täydennyskoulutuksesta. Suositukset koskevat muun muassa hakijoiden valintaja, pedagogisia opintoja ja opettajankoulutuksen asemaa. Kehittämissuunnitelma esittää arvion opettajankoulutustarpeista vuoteen 2010 asti.

Vuosille 2001–2003 ajoittuvan opettajankoulutuksen laajennuksen tavoitteena on

lisätä opettajien määrää yli 3000:lla. Jatkossa lisäystä tarvitaan edelleen mm. äidinkielen, vieraiden kielten, matemaattis-luonnontieteellisten aineiden ja erityisopetuksen opettajankoulutuksessa sekä opintojen ohjauksessa ja taito- ja taideaineiden opettajankoulutuksessa. Myös ammatillisessa opettajankoulutuksessa on tarve lisätä koulutusta.

Budjettirahoitteista opetustoimen henkilöstökoulutusta pyritään lisäämään niin, että

vuosittain vähintään 22 000 opettajaa voi osallistua koulutukseen.

Kehittämissuunnitelman toteutumista arvioidaan vuosittain sekä vuonna 2005 toteutettavalla valtakunnallisella arvioinnilla. Kehittämissuunnitelma julkaistaan opetusministeriön www-sivuilla osoitteessa: <http://www.minedu.fi/julkaisut/pdf/opeko.pdf>

Opetusministeriön 14.11.2001 päivätyn tiedotteen mukaan.

Hampaanhoitoperinne talteen kilpailulla

Suomen Hammaslääkäriliitto on käynnistänyt hammashoidon perinteen keruun yhteistyössä Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kansanrunousarkiston kanssa. Keruu on tarkoitettu kaikenikäisille – lapsille, nuorille, aikuisille ja ikäihmisille.

Hammaslääkäriliitto haluaa lähestyvän 80-vuotisjuhlaansa merkeissä koota tarinoita,

lauluja, loruja, selityksiä ja uskomuksia hampaista ja niiden hoitotavoista, kokemuksia hammashoidosta ja kertomuksia alan persoonallisuuksista koko 1900-luvun ajalta. Myös valokuvia toivotaan.

Keruu kilpa jatkuu toukokuun 2002 loppuun. Palkintoina on kymmenen 100 euron lahjakorttia kirjakauppaan.

Tulokset julkistetaan 10.10.2002, **Aleksis Kiven** ja suomalaisen kirjallisuuden päivänä.

Kilpailuohjeet ovat Hammaslääkäriliiton ja kansanrunousarkiston Internet-sivuilla osoitteessa www.hammasli.fi ja www.finlit.fi. Lehtisinä kilpailuohjeita saa Hammaslääkäriliitosta.

KIRJASTO TIEDOTTAA

Linnea2 valmistuu

Yliopistokirjastojen Voyager-tietokannat avattu

Yliopistokirjastot ovat ottaneet käyttöön uuden yhteisen Voyager-atk-järjestelmän, joka on korvannut yli kymmenen vuotta käytössä olleen VTLS-sovelluksen. Lähes viisi vuotta sitten alkanut Linnea2-hanke eteni suunnitellun aikataulun ja budjetin mukaisesti ja on nyt saatu päätökseen.

Helsingin yliopiston kirjaston koordinoimassa hankkeessa ovat olleet mukana kaikki maan yliopistot sekä neljä muuta organisaatiota, jotka muodostavat yhdessä 26 tietokantaa. Kirjastojen kokoelmuuttelot, yhteensä lähes 15 miljoonaa tietuetta, samoin kuin tiedot lainaajista, lainaus tapahtumista sekä kirjojen hankinnasta, on konvertoitu Voyager-järjestelmän edellyttämään muotoon.

Syyslukukauden alkuun mennessä olivat kaikkien yliopistojen kirjastotietokannat avattu. Viimeisenä ovat vuorossa Helsingin yliopiston kirjaston ylläpitämät kansalliset tietokannat, joista yhteisluettelo Linda on nyt valmistumassa.

Kesän ja syksyn aikana saatujen kokemusten perusteella ohjelmisto toimii luotettavasti. Tottuminen uuteen järjestelmään ja sen tarjoamien piirteiden täysimääräinen hyödyntäminen vie aikansa ja on nyt alkuvaiheessa aiheuttanut jonkin verran ruuhkautumista suurimmissa kirjastoissa, erityisesti lainauspisteissä.

Kirjastot tulevat ottamaan uusia piirteitä ja toimintoja käyttöön asteittain; täydessä valmiudessaan järjestelmä lienee kevääseen mennessä. Kirjastojen käyttäjät ovat nopeasti omaksuneet uudet, entistä helpommat tiedonhakumahdollisuudet. Myös itsenäiskäytön mahdollisuudet ovat aiempaa suuremmat, joskaan kaikissa kirjastoissa niitä ei ole vielä koko laajuudessaan avattu.

Laitteiston kapasiteetti on osoittautunut riittävaksi. Alkuvaiheessa ilmenneet vasteaikaongelmat olivat peräisin ohjelmistosta ja ovat korjaantuneet asetuksia muuttamalla. Laitteen teho riitti hyvin täyttämään syyslu-

kukauden aktiivisen käytön tarpeet. Palvelimen käyttöastetta ja kuormitusta seuraamalla varmistetaan tehon riittävyys jatkosakin.

Tieteellisten kirjastojen tarpeisiin suunniteltu järjestelmä on käytössä lähes tuhannessa kirjastossa ympäri maailmaa, mm. Yhdysvaltain Kongressin kirjastossa, useissa kansalliskirjastoissa sekä lukuisissa konsortioissa ja sadoissa yliopistoissa.

Kansainvälisesti ainutlaatuista Suomen ratkaisussa on se, että kaikkien yliopistojen kirjastotietokannat on sijoitettu yhteiselle Sun E 10 000 -palvelimelle, jonka teknisestä toiminnasta vastaa opetusministeriön omistama tieteen tietotekniikan keskus CSC Espoon Otaniemessä.

Keskittäminen tehostaa tietokantojen yhteiskäyttöä ja alentaa kustannuksia. Tietokantahaut tehdään CSC:n ylläpitämän korkeakoulujen tehokkaan tietoverkon Funetin kautta.

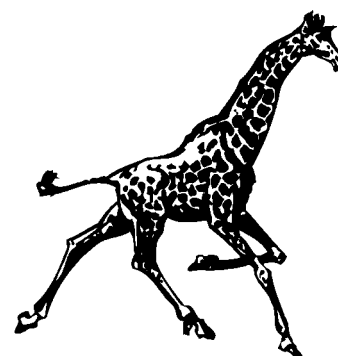
Tutkijanhuoneet kevätlukukaudeksi 2002

Oulun yliopiston pääkirjaston 16 tutkijanhuonetta ja Snellmanian kirjaston 25 tutkijanhuonetta myönnetään seuraavan kerran ajalle 16.1.2002–15.5.2002.

Hakulomakkeita saa pääkirjaston käsikirjaston neuvonnasta (2. kerros, puh. 553 3504) ja Snellmanian kirjastosta (2. kerros, puh. 553 3241). Hakemukset tulee jättää **viimeistään 2.1.2002**. Samalla lomakkeella voi hakea tutkijanhuonetta sekä pääkirjastosta että Snellmanian kirjastosta. Hakemuksessa tulee olla työn ohjaajan suositus.

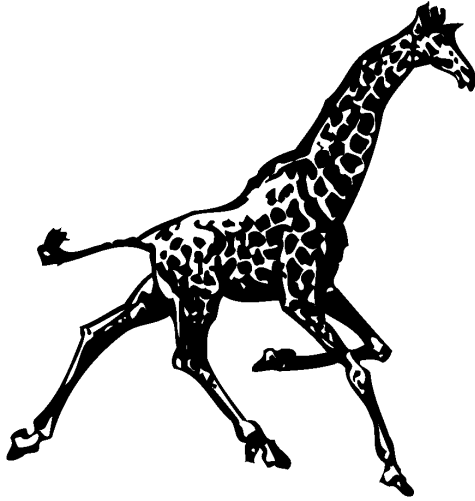
Tutkijanhuoneet myönnetään ensisijaisesti Oulun yliopiston opiskelijoille ja tutkijoille. Etusija annetaan väitöskirjojen, lisensiaatintöiden ja pro gradu -töiden tekijöille.

Snellmanian kirjaston tutkijanhuoneissa on mikrotietokoneet; pääkirjastossa asiakkaiden käytettävissä on kolme kannettavaa mikrotietokonetta, joita voidaan varata päiväksi kerrallaan.

Enää 1 päivä...

Kirahvi päästetään luontoon:

Yliopiston www-sivusto uudistuu

Työnimeä **Kirahvi** totellut yliopiston uusittu www-sivusto julkistetaan **torstaina 29.11. klo 11 Savonsalissa (L4)**.

Rehtori **Lauri Lajunen** avaa julkistamistilaisuuden.

Tilaisuus on kaikille avoin. Erityisen hyödyllinen se on www-tiedottamisen kanssa tekemisissä oleville.

Ensimmäiseen julkaisuvaiheeseen kuuluva uusi pääsivusto ja muutaman pilottilaitoksen uudistetut sivut ovat verkossa seuraavana päivänä eli perjantaina 30.11.

Tervetuloa!

KOUTUKI-projekti järjestää yhteistyössä opetuksen kehittämissyksikön ja Campus Futuruksen kanssa seminaarin

Tukeeko tuki opetusta?

Tieto- ja viestintätekniiikan opetuskäytön tukipalvelut Oulun yliopistossa
to 13.12.2001 klo 12–16 Linnanmaalla
Kajaaninsalissa (L6)

Seminaarissa esitellään, millaisia tieto- ja viestintätekniiikan opetuskäyttöä tukevia palveluita ja resursseja yliopistossamme on tällä hetkellä tarjolla sekä yliopisto- että tiedekuntatasolla. Tilaisuudessa haetaan vastauksia kysymyksiin:

- Mitä tieto- ja viestintätekniiikan opetuskäytön resursseja ja tukipalveluita löytyy yliopistolta?
- Miten palvelut ja resurssit ovat saatavissa ja ketkä hoitavat tai ovat vastuussa niistä?
- Mitkä ovat palveluiden ja resurssien ongelmakohtat ja kehittämistarpeet?
- Onko joitakin erityisen toimiviksi havaittuja ratkaisuja?

Seminaari on maksuton yliopiston henkilökunnalle ja opiskelijoille eikä edellytä ilmoittautumista.

Tervetuloa!

Lisätietoja seminaarista antavat Ilpo Sjöman (ilpo.sjoman@oulu.fi) koulutus- ja tutkimuspalveluista ja Tytti Tenhula (tytti.tenhula@oulu.fi) opetuksen kehittämissyksiköstä.

YLIOPISTOSSA TAPAHTUU

11.12.2001 X Kääntämisen tutkimuksen päivät, Oulu. Päivät pidetään Oulun yliopiston Saksan, ranskan ja pohjoismaisten kielten laitoksessa. Päivien aikana kuullaan jatko-opiskelijoiden ja tutkijoiden esityksiä kääntämiseen ja kielenhuoltoon liittyvistä tutkimusongelmista. Tilaisuus on ilmainen. Lisätietoja Irma Sorvali, puh. 553 3404, sähköposti irma.sorvali@oulu.fi

SUORITETTUJA TUTKINTOJA

Kasvatustieteiden tiedekunta Kasvatustieteen maisterin tutkinto

Pia Kristiina Asiala Oulusta, Teija Susanna Auno Oulusta, Johanna Maria Bluemink Oulusta, Annika Johanna Haapoja Oulusta, Kati Susanna Keränen Oulusta, Beata Maritta Männistö Oulusta, Vesa-Matti Rasinmäki Jyväskylästä, Sirpa Kristiina Savolainen Utajärveltä, Jaana Maarit Vahtola Oulusta;

Kasvatustieteen kandidaatin tutkinto

Miia Kristiina Kosunen Oulusta, Liisa Marja Lönnqvist Oulusta;

Kasvatustieteen lisensiaatin tutkinto

Rauni Marketta Leinonen Kajaanista;

Kasvatustieteen tohtorin tutkinto

Asko Sulo Tapio Karjalainen Kiimingistä;

Lääketieteellinen tiedekunta

Lääketieteen lisensiaatin tutkinto

Mona-Lisa Kujari Oulusta;

Terveystieteiden maisterin tutkinto

Mirja Marjuka Koivuaho Oulusta, Eila Maria Toiviainen Espoosta;

Terveystieteiden lisensiaatin tutkinto

Rauni Anneli Koukkula Ranualta;

Lääketieteen tohtorin tutkinto

Liisa Inkeri Kerttula Helsingistä, Reijo Johannes Linnola Vaasasta, Aare Mehik Oulusta, Asko Olavi Rantala Kempeleestä, Marja Sisko Väärämäki Oulusta;

Filosofian tohtorin tutkinto

Reija Riikka Maaria Paananen Oulusta, Virpi Kaarina Tervonen Paltamosta;

Teknillinen tiedekunta

Diplomi-insinöörin tutkinto

Juha Matias Alaspää Vetelistä, Vesa Pekka Anttila Haukiputaalta, Timo Santeri Forstén Naantalista, Esa Antero Hoffren Turusta, Jani Juhani Kangas Kokkolasta, Arto Markus Koivisto Oulusta, Pekka Juhani Koskenkorva Seinäjoelta, Jyrki Juhani Koskinen Lohjalta, Piia Johanna Koskinen Tampereelta, Timo Kalervo Uolevi Laukkanen Espoosta, Saara Hannele Luhtaanmäki

Oulusta, Antti Tapani Mattelmäki Porvoosta, Kalle Petteri Nuortimo Oulusta, Tuomo Johannes Pelkonen Oulusta, Sanna Heini Helena Pitkänen Oulusta, Jorma Pekka Tengvall Kuopiosta, Janne Pekka Tienari Oulusta, Tapani Petteri Tilus Hämeenlinnasta, Marko Tapani Uusitalo Oulusta, Tero Juhani Vallius Vaasasta, Teemu Antero Vaninen Oulusta, Jouni Taneli Venäläinen Kotkasta, Petri Juhani Viinikainen Teuvalta, Aki Johannes Vähänikkilä Sotkamosta, Jukka Pekka Väinämö Ylikunnari Rovaniemen maalaiskunnasta, Marko Kristian Yliniemelä Rovaniemeltä, Marianne Katariina Yrjänä Lohtajalta;

Tekniikan lisensiaatin tutkinto

Pasi Tapio Juntunen Oulusta;

Tekniikan tohtorin tutkinto

Juha Rainer Anttila Oulusta.

KANSAINVÄLISIÄ YHTEYKSIÄ

Professori **Tatu Leinonen** ja TkT **Kari Kisko** ovat osallistuneet 16.–17.10.2001 Minskissä Valkovenäjällä järjestettyyn IFToMM in Reliability of Machines and Technical Systems -kongressiin ja esitelmöineet siellä aiheesta "How to analyze work?"

Professori **Tapio Keranto** on osallistunut 7.–11.11.2001 Denverissä Yhdysvalloissa pidettyyn kansainväliseen konferenssiin Sixth Conference of the International History, Philosophy and Science Teaching Group. Yhdessä kollegansa professori Robert N. Carsonin (Montana State University) kanssa Keranto järjesti ja toteutti konferenssissa puoleentoista tunnin pituisen symposiumin tiedeuskomuksia ja asenteita koskevasta projektistaan sekä piti esitelmän aiheesta "Where to put our trust and what to value? An international study on the attitudes and beliefs related to science, the paranormal and pseudo-science among elementary education majors".

APURAHOJA

Lönnrot-instituutin jatkokoulutusapuraha vuodelle 2002

Oulun yliopiston Lönnrot-instituutti julistaa haettavaksi jatkokoulutusapurahan vuodelle 2002. Apurahan määrä on enintään 6250 mk/kk ja se on verotonta tuloa. Apuraha-kauden kesto voi olla yhdestä kahteentoista kuukauteen.

Apuraha on tarkoitettu aktiivisille väitöskirjatyösään mielellään loppuvaiheessa oleville Oulun yliopiston jatko-opiskelijoille päätömiseen opiskeluun ja tutkimustyöhön. Väitöskirjan aiheen tulee olla Lönnrot-instituutin toimintastrategian mukainen. Stipendiaatille on varattu työtila Kajaanin opettajankoulutusyksiköstä.

Hakemukseen tulee liittää

- lyhyt ansioluettelo ja julkaisuluettelo
- kopio viimeisestä tutkintotodistuksesta
- selvitys jatkokoulutuksen tämänhetkisestä tilanteesta, tutkimussuunnitelma ja vaihe joka olisi tarkoitus tällä apurahalla toteuttaa
- selvitys siitä, mitä apurahoja hakija on kahden viimeisen vuoden kuluessa saanut tai parhaillaan hakee samaan tarkoitukseen.

Hakemuksessa tulee mainita myös jatkoopintojen virallinen valvoja ja ohjaaja(t). Hakijan ei tarvitse pyytää ohjaajan lausuntoa, vaan tiedekunnan kanslia pyytää sen hakuajan päätyttyä suoraan ohjaajalta.

Apurahan saajan on ehdottomasti oltava virkavapaana varsinaisesta tehtävästään. Tällöin häntä ei koske palvelussuhteeseen yleisesti perustuva vakuutusurva eikä hän kuulu työterveyspalveluiden piiriin. Apuraha-kausi ei kartuta palvelusvuosiin tai ikäisiin laskettavaa aikaa. Apurahasta ei myöskään kerry eläkettä eikä sosiaaliturvaa.

Apurahat maksetaan palkkajärjestelmän kautta ja ne maksetaan pääsääntöisesti yhdessä erässä.

Hakemukset liitteineen on toimitettava Lönnrot-instituutin johtokunnalle osoitettuna os. Lönnrot-instituutti Kajaanin opettajankoulutusyksikkö PL 51 87101 Kajaani, **viimeistään 20.12.2001**.

Päätös apurahan myöntämisestä tehdään tammikuun kuluessa.

APURAHOJA

Lisätietoja Liisi Huhtala, puh. 040 580 3278, Juhani Suortti, puh. 040 736 9460 ja Anja Hongisto, puh. 040 522 4608.

Apurahoja Pohjois-Suomen lasten pitkäaikaissairauksien ennaltaehkäisyyn

Stiftelsen Alma och K.A. Snellman Säätiö, jonka tarkoituksena on mm. edistää Pohjois-Suomen lasten pitkäaikaissairauksien ennaltaehkäisyyn kohdistuvaa tutkimustyötä, julistaa apurahoja haettavaksi mainittuun tarkoitukseen kohdistuvaan tutkimustyöhön **1.2.2002 mennessä**. Etusijalle asetetaan mielenterveydelliset, lastenpsykiatriset, sosiaalipediatriiset ja kliiniset lastentautialan tutkimukset, joiden tukemiseen myönnetään henkilökohtaisia tutkija-apurahoja päätoimiseen tutkimustyöhön (maksimi 12 kk). Säätiö voi toissijaisesti avustaa laitoksia ja järjestöjä, jotka Pohjois-Suomessa harjoittavat lasten pitkäaikaissairauksien hoitoa ja tutkimusta.

Hakemus tehdään säätiön tarkoitusta varten laatimalle lomakkeelle ja hakemukseen liitetään ansioluettelo ja yksityiskohtainen tutkimussuunnitelma kustannusarvioineen. Hakemus ja tutkimussuunnitelma lähetetään liitteineen seitsemänä kappaleena. Apurahan saanut tutkija sitoutuu antamaan kirjallisen selostuksen ja tilityksen apurahan käytöstä säätiön hallitukselle.

Hakemuslomakkeita voi tilata säätiön asiamieheltä, jolle myös hakemukset lähetetään osoitteella: Dosentti Matti Nuutinen, OYS/ Lasten ja nuorten klinikka, PL 23, 90029 OYS. Lisätietoja antaa tarvittaessa säätiön asiamies, puh. 315 5124.

Muissa yliopistoissa avoinna olevia virkoja löytyy sivulta:
<http://www.hallinto oulu.fi/yhallint/kuulutus/virat.html>

Liikeideat esille Venture Cup -kilpailussa

Venture Cup -liikeideakilpailun tavoitteena on synnyttää innovatiivisia kasvuyrityksiä Ouluun ja ympäristökuntiin. Kilpailu on avoin kaikille yksityishenkilöille, ja osallistuminen kilpailuun on ilmaista.

Kilpailun pääkoordinaattoreina Oulussa toimivat Oulun yliopisto, Oulutech Oy ja Technopolis Oyj, Oulun osaamiskeskusohjelma.

Kilpailun myötä on mahdollista kehittää omaa liikeideaansa ja saada sen kehittämiseen korkeatasoista ohjausta Venture Cup -organisaatiolta. Venture Cup toimii "testausareenana" uusille, kasvupotentiaalia omaaville yritysideoille. Kilpailu on merkittävä myös Oulun seudun yrityskentän monipuolistumisen ja yritysten määrän kasvun kannalta.

Kilpailun tukijoina on joukko Oulun seudun pääomarahoitajia, joista osa istuu myös tuomaristossa.

Kolmivaiheinen Venture Cup -kilpailu jatkuu kevääseen 2002, ja siihen voi ilmoittautua ja osallistua kilpailun valtakunnallisilla kotisivuilla: www.finland.venturecup.org.

Lisätietoja antaa toimitusjohtaja Martti Elsilä, Oulutech Oy, puh. 551 5639, 0400 682

Yliopiston liikuntatiedotuksia

Liikuntaharjoitusten keskeytyminen joululomalla

Yliopiston liikuntaohjelman mukaiset harjoitukset ja vuorot syyslukukauden osalta lopetetaan pääosin 9.12. Vakan vuorot loppuvat kuitenkin jo 2.12. ja Linnanmaan liikuntahallin ohjaamattomat vuorot loppuvat vasta 14.12. Raksan (Kasarmintie 4) vuoroja voivat ryhmät käyttää tarvittaessa myös joululomalla. Kevään liikuntaohjelma käynnistyy kokonaisuudessaan 7.1.2002.

Henkilökunnan kävelytesti

Suosittu UKK-kävelytesti mittaa hengitys- ja verenkiertoelimistön kuntoa (yleiskestävyyttä). Kahden kilometrin ripeän kävelyn jälkeen otetaan ylös siihen käytetty aika ja sydämen syketiheys. Kun vielä tiedetään henkilön ikä, pituus ja paino, niin pystytään laskemaan suhteellisen luotettavasti testihenkilön kuntoindeksiluku.

Nyt sinulla on mahdollisuus ko. kävelytestiin Ouluhallissa **12.11. klo 15.00**. Ryhmään mahtuu yhteensä enintään 25 naista ja miestä. Tilaisuus kestää noin tunnin. Tähän osallistujille ilmaiseen testiin ovat tervetulleita siinä aikaisemmin käyneet ja aivan uudetkin, kunnostaan kiinnostuneet henkilöt.

Ilmoittautumiset liikuntasiteerille, puh. 553 4029, sähköposti markku.saarela@oulu.fi

ALLAKKA

30.11.2001 Väitöstilaisuus/lastentautien klinikka: Anu-Maaria Hämäläinen:

Tyypin 1 diabetekseen liittyvät vasta-aineet raskausaikana ja vastasyntyneisyyskaudella. Lastentautien klinikan luentosal, Kajaanintie 50 klo 12.

30.11.2001 Väitöstilaisuus/tietojenkäsittelytieteiden laitos: Timo Jokela:

Käyttäjakeskeisen suunnittelun arviointi parantamistoimenpiteiden lähtökohtana. Kokeellinen tutkimus teollisessa ympäristössä. Linnanmaa, Kajaaninsali (L6) klo 12.

30.11.2001 Väitöstilaisuus/psykiatrian klinikka ja kliinisen kemian laitos: Pekka Laine:

Dopamiini säätelee persoonallisuutta, mielialaa ja riippuvuutta. Psykiatrian klinikka, Väinö Pääkkösen sali, Peltolantie 5 klo 12.

30.11.2001 Väitöstilaisuus/biologian laitos: Kyösti Marjoniemi:

Lämmöntuottomekanismit linnunpoikasten tasalämpöisyyden kehittymisen aikana. Linnanmaa, Kuusamonsali (YB210) klo 12.

30.11.2001 Väitöstilaisuus/hammaslääketieteen laitos: Ritva Näpänkangas:

Kiinteä metallokeraaminen hammasprotetiikka. Hoidon tarve, komplikaatiot ja pitkän aikavälin onnistuminen.

Hammaslääketieteen laitoksen luentosal 1, Aapistie 3 klo 12.

4.12.2001 Väitöstilaisuus/lääketieteellisen biokemian laitos ja Biocenter Oulu: Anu Muona:

Tyypin XV kollageeni: geenin rakenne, ilmentyminen sikiönkehityksen aikana, sekä lyhennettyä tyypin XV kollageenia ilmentävien siirtogeenisten hiirilinjojen tuottaminen. Lääketieteellisen biokemian laitoksen luentosal L101, Aapistie 7 klo 12.

4.12.2001 Biocenter Oulu Graduate School Advanced Course: Growth Factors and Environment in Cell Differentiation: Guido Tarone, Dept. of Genetics, Biology and Biochemistry, University of Torino, Italy: Integrin signalling in muscle cell differentiation. Lecture room A101, Dept. of Anatomy and Cell Biology, Aapistie 7 at 3.15 p.m.

4.12.2001 Evoluutiofoorumi: Anita Honkala ja Maija Kallinen, historian laitos:

Reaktioita darwinismiin. Linnanmaa, Keckmaninsali (HU106) klo 14–16.

5.12.2001 Väitöstilaisuus/psykiatrian klinikka: Hannu Säävälä:

Isänsä surmannut poika – psykiatrinen tutkimus. Pojan isään kohdistamalle väkivallalle on monia alistavia tekijöitä.

Psykiatrian klinikka, Väinö Pääkkösen sali, Peltolantie 5 klo 12.

5.12.2001 Väitöstilaisuus/kemian laitos: Vesa Myllymäki:

Uusien kiraalisten sulfidikatalyyttien suunnittelu, valmistus ja käyttö Corey-Chaykovsky-reaktiota varten. Linnanmaa, Raahensali (L10) klo 12.

5.12.2001 Väitöstilaisuus/lastentautien klinikka ja Biocenter Oulu: Ritva Haataja:

Surfaktanttiproteiini-A- ja B-geenien perinnöllisen muuntelun merkitys vastasyntyneen lapsen hengitysvaikeusoireyhtymän osatekijänä.

OYS, lastentautien klinikan luentosal L12, Kajaanintie 50 klo 12.

5.12.2001 Väitöstilaisuus/lääketieteellisen biokemian laitos ja Biocenter Oulu: Lauri Eklund:

Genetic studies of collagen types XV and XVIII. Lääketieteellisen biokemian laitoksen luentosal, Aapistie 7 klo 13.

7.12.2001 Väitöstilaisuus/sähkötekniikan osasto ja Infotech Oulu: Heli Jantunen:

Uusi monikerroskeraami tietoliikennetekniikan komponentteihin. Linnanmaa, Kajaaninsali (L6) klo 12.

7.12.2001 Väitöstilaisuus/sähkötekniikan osasto: Jyrki Alakuijala:

Algoritmeja kuva-ohjatun neurokirurgian ja sädehoidon anatomisten rakenteiden ja kohdellavuusien mallintamiseen. Linnanmaa, Raahensali (L10) klo 12.

7.12.2001 Väitöstilaisuus/biokemian laitos ja Biocenter Oulu: Yanfeng Lin:

Tyypin XVIII kollageeni ja signaalitekijät ohjaavat kudostyypin syntyä. Linnanmaa, Kuusamonsali (YB210) klo 12.

11.12.2001 Biocenter Oulu Graduate School Advanced Course: Growth Factors and Environment in Cell Differentiation:

András Falus, Institute of Genetics, Cellular and Immunological Biology, Semmelweis University of Medicine, Hungary: Cytokines and growth factors in tumor development and progression. Lecture Hall L101, Dept. of Medical Biochemistry, Aapistie 7 at 3.15 p.m.

11.12.2001 Evoluutiofoorumi: Jouko Raitala, fysikaalisten tieteiden laitos/tähtitiede:

Evoluution kääntöpuoli. Linnanmaa, sali HU205 klo 14–16.

13.12.2001 Biocenter Oulu Seminar Series: BCO Discovery of the Year.

Poster session with short oral presentations and award. Linnanmaa, Raahensali (L10) at 3.15 p.m.

13.12.2001 Biologian torstaisseminaari: Riitta Keiski, Dept. Process and Environmental Engineering:

Environmental engineering as a field of science; what about research? Linnanmaa, Kuusamonsali (YB210) at 12.15.

13.12.2001 Evoluutiofoorumi:

Lopetusistunto ja palautekeskustelu klo 14–16. <http://www.torus.oulu.fi/evoluutio.htm>

14.12.2001 Väitöstilaisuus/psykiatrian klinikka: Katja Rynänen:

Lääkärin ammatti-identiteetin rakentuminen lääketieteellisen peruskoulutuksen aikana. Psykiatrian klinikka, Väinö Pääkkösen sali, Peltolantie 5 klo 12.

15.12.2001 Väitöstilaisuus/biologian laitos: Jouko Kumpula:

Porokannan tuottavuus ja laidunten kantokyky Suomen poronhoitoalueella 1960–90-luvuilla. Linnanmaa, Kuusamonsali (YB210) klo 12.

2

.5308

Port Payé
Finlande
PMM
90100/93